

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
«23» травня 2016 р., протокол № 8

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ФІЛОСОФІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – Третій (освітньо-науковий) рівень

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – Доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ – 03 Гуманітарні науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – 033 Філософія

КВАЛІФІКАЦІЯ: Доктор філософії з філософії

(із змінами, внесеними згідно із:

рішенням вченої ради «ХАІ» протокол № 9 від 20.03.2019;

рішенням вченої ради «ХАІ» протокол № 12 від 24.06.2020;

рішенням науково-методичної комісії 3 (НМК 3) протокол № 1 від 31.08.2020

рішенням вченої ради «ХАІ» протокол № 01 від 26.08.2022)

Освітньо-наукова програма

вводиться в дію

з « 01 » вересня 2022 р.

Ректор Національного аерокосмічного
університету

ім. М.Є. Жуковського «Харківський
авіаційний інститут»

Микола НЕЧИПОРУК
наказ № 171 від 27.08.2022 р.

Харків 2022

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукову програму (ОНП) «Філософія» третього (освітньо-наукового) рівня підготовки доктора філософії за спеціальністю 033 «Філософія» оновлено у зв'язку:

- із оновленням змісту опису освітньо-наукової програми (рішення вченої ради «ХАІ» протокол № 9 від 20.03.2019 р.);
- із оновленням змісту опису освітньо-наукової програми (рішення вченої ради «ХАІ» протокол № 12 від 24.06.2020 р.);
- зі зміною Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020, № 519) (затверджено рішенням науково-методичної комісії 3 (НМК 3) протокол № 1 від 31.08.2020 р.);
- зі змінами відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 033 Філософія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (наказ МОН України № 287 від 01.04.2022 р.) (затверджено рішенням вченої ради ХАІ протокол № 01 від 26.08.2022 р.)

Оновлення освітньо-наукової програми «Філософія» проведено групою розробки та супроводу ОПП Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» у складі:

Гарант (керівник) групи:	Кузнецов А.Ю.	– д-р філос. наук, доцент, професор кафедри філософії
Члени групи:	Проценко О.П.	– д-р філос. наук, професор, професор кафедри філософії
	Васильєва Л.А.	– канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри філософії
	Більчук Н.Л.	– канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри філософії

Ця освітньо-наукова програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-наукової програми «Філософія»

Проректор з наукової роботи
Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«ХАІ»

Володимир
ПАВЛІКОВ

В.о. проректора з навчальної роботи

Андрій
ГУМЕННИЙ

В.о. голови наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

Семен
ЖИЛА

Начальник
навчально-організаційного відділу

Володимир
СТЕПАНЕНКО

Завідувач аспірантури і докторантури

Володимир
СЕЛЕВКО

Гарант ОНП

Анатолій
КУЗНЕЦОВ

ПРОПОЗИЦІЇ ТА ВІДГУКИ РОБОТОДАВЦІВ
на освітньо-наукову програму «Філософія» одержано від:

1. Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.

Підписав: Завідувач кафедри філософії і політології, доктор філософських наук, професор Володимир Корженко.

2. Національний технічний університет «Харківський політехнічний університет».

Підписав: Завідувач кафедри філософії, доктор філософських наук, професор Яків Тарарось.

ВСТУП

Відповідно до Закону України про внесення змін щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти №392-IX від 18.12.2019 р., а також ст. 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами) освітньо-наукова програма це – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

Освітньо-наукова програма визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітньо-наукова програма використовується під час:

- складання навчальних планів;
- формування індивідуальних планів аспірантів;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, практик;
- акредитації освітньо-наукової програми;
- внутрішнього і зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- атестації аспірантів за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії зі спеціальності 033 «Філософія»;
- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-наукова програма враховує вимоги Закону України про внесення змін щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти №392-IX від 18.12.2019 р., Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами), Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами), Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341, Стандарту вищої освіти зі спеціальності 033 Філософія галузі знань 03 Гуманітарні науки для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (Наказ № 287 від 01.04.2022 р.) і встановлює:

- обсяг та термін навчання аспірантів;
- загальні компетентності;
- фахові компетентності;
- програмні результати навчання;
- перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньо-наукової програми;
- вимоги до структури навчальних дисциплін.

Користувачі освітньо-наукової програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
- науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку аспірантів за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії зі спеціальності 033 «Філософія»;
- екзаменаційна комісія спеціальності 033 «Філософія»;
- приймальна комісія Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»
- роботодавці для отримання інформації щодо академічного та професійного профілю випускників.

Освітньо-наукова програма поширюється на кафедри Університету, залучені для підготовки докторів філософії зі спеціальності 033 «Філософія».

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «ФІЛОСОФІЯ» ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 033 «ФІЛОСОФІЯ»

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», відділ аспірантури і докторантури National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Postgraduate and Doctoral Department
Галузь знань, Спеціальність	03 – Гуманітарні науки / 03 – Humanities 033 – Філософія / 033 – Philosophy
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії / Doctor of Philosophy
Кваліфікація в дипломі	Підготовка та захист наукових досягнень – Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Preparation and protection of scientific achievements – National Aerospace University Zhukovsky M. E. «Kharkiv Aviation Institute» Кваліфікація: Доктор філософії з філософії Qualification: Doctor of Philosophy in Philosophy Ступінь вищої освіти – доктор філософії Higher education degree – Doctor of Philosophy Галузі знань 03 «Гуманітарні науки» Areas of knowledge 03 «Humanities» Спеціальність 033 «Філософія» Specialty 033 «Philosophy»
Офіційна назва ОНП	Філософія Philosophy
Тип диплому та обсяг ОНП	Диплом доктора філософії, одиничний, обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми – 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки Doctor of Philosophy, single, the volume of the educational component of the educational and scientific program – 60 ECTS credits, term of study – 4 years
Форма навчання	Очна / заочна
Наявність акредитації	Освітньо-наукову програму впроваджено у 2016 році
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з філософії Doctor of Philosophy in Philosophy
Передумови	Для здобуття освітнього ступеня доктора філософії зі спеціальності 033 Філософія можуть вступати особи, які здобули освітній ступінь магістра або прирівняного до нього освітньо-кваліфікаційного рівня
Мова(и) викладання	Мовою викладання є державна мова – українська. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами
Термін дії освітньо-наукової програми	До введення в дію нової освітньо-наукової програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОНП	https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-phd/
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця рівня доктора філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю 033 «Філософія», здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у зазначеній галузі з урахуванням специфіки аерокосмічної галузі, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти	

3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
Опис предметної області	Об'єкти вивчення: онтологічні, гносеологічні, аксіологічні та праксеологічні аспекти сутності та існування природи, соціальної та історичної реальності; індивідуальна та суспільна свідомість; універсальні закони розвитку; сучасні тренди філософського мислення. Цілі навчання: підготовка фахівців з філософії, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері гуманітарних наук, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: методологія дослідження природи, суспільства та мислення; природа філософського пізнання, його місце й роль у системі природних та гуманітарних наук; спосіб існування соціальної дійсності; соціум як над органічна реальність; зв'язок і супідрядність соціального й природного; суспільство як організаційна форма відтворення соціальності; аналіз універсальних законів його будови, функціонування й саморозвитку; типологічні характеристики історичного процесу, філософські виміри людської історії; джерела й механізми соціокультурних змін; влада й власність як фактори історичної еволюції; історіософія; історична доля України; форми соціальної динаміки; еволюційні й революційні зміни в історії; проблеми модернізації й вибору сучасних цивілізаційних орієнтирів розвитку. Методи, методики та технології: здобувач ступеня доктора філософії має оволодіти методами, методиками та технологіями наукових досліджень, а саме методами збору та обробки інформації; текстологічним методиками; методами обробки та аналізу наукових досліджень; методами оцінки соціальних прогнозів, а також методами та методиками керування колективами при розв'язанні дослідницьких задач і викладання. Інструменти та обладнання: комп'ютерна техніка для роботи з електронними бібліотеками, архівами та мультимедійними даними, технічні засоби навчання.
Орієнтація ОП	Освітньо-наукова програма. Освітньо-наукова програма з орієнтацією на підготовку науковців та викладачів вищої школи у галузі гуманітарних наук базується на фундаментальних засадах світової філософії та новітніх результатах наукових досліджень у соціогуманітарній сфері.
Основний фокус ОНП	Спеціальна освіта та наукові дослідження у галузі філософії. Ключові поняття: соціальне та історичне буття, соціальний суб'єкт, суспільна свідомість, суспільний розвиток, історико-філософський процес, соціальна відповідальність, соціальна та історична ідентичність, типологія суспільства та історії, глобальні проблеми сучасності.
Особливості ОНП	На основі доробку науково-педагогічних шкіл, створених у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», програма акцентує увагу на вивченні та розробці методологічних і концептуальних основ досліджень історичного процесу, соціальної динаміки та аксіологічних проблем сучасного суспільства з урахуванням специфіки аерокосмічної галузі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування	
Придатність до працевлаштування	Посади наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти.
Академічні права випускників	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, спрямоване на розвиток критичного і творчого мислення, навчання через викладацьку практику, дуальну (в науковій компоненті), дистанційну (за потреби) освіту тощо. Лекції, семінари, практичні заняття, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами.

Оцінювання	Письмові іспити, звіти з практик, есе, презентації, поточний (модульний) контроль, науково-дослідна робота з підготовки дисертації доктора філософії. Підготовка наукових публікацій та дисертаційної роботи, апробація результатів досліджень на наукових конференціях, публікація результатів наукових досліджень, публічний захист дисертації. За весь термін навчання аспірант два рази на рік звітує про виконання індивідуального плану на засіданні випускової кафедри, вченій раді факультету і щорічно атестується науковим керівником відповідно до графіку навчального процесу.
6 – Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері філософії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей. СК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень. СК3. Здатність застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій. СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень, з урахуванням сфер авіації, космонавтики, машинобудуванні, у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії. СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру, з урахуванням сфер авіації, космонавтики, машинобудуванні, у сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
7 – Нормативний зміст підготовки доктора філософії, сформований у термінах результатів навчання	
РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми філософії державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях. РН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії. РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів. РН5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження, з урахуванням сфер авіації, космонавтики, машинобудуванні, з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	

РН6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці.
РН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
РН8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, як сприяють розвитку авіаційної галузі.
РН9. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми

Кадрове забезпечення	Всі науково-педагогічні працівники, задіяні у викладанні професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені та/або вчене звання та відповідають ліцензійним вимогам. (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015р. №1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №347 від 10.05.2018))
Матеріально-технічне забезпечення	Навчання з застосуванням сучасних інформаційних технологій для опрацювання наукової інформації та здійснення наукової комунікації здійснюється у навчальних аудиторіях Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ».
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчання відбувається на базі використання інформаційної інфраструктури навчального середовища університету, а також авторських розробок науково-педагогічних працівників: бібліотечні електронні ресурси, які надають доступ здобувачам до зарубіжних наукометричних та реферативних баз даних, електронні наукові видання, електронні навчальні курси із можливістю дистанційного навчання та самостійної роботи, відео ресурси, хмарні сервіси.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» і Міністерством освіти і науки України: Реєстраційний номер 0121U109606 від 11.03.2021 р. та Реєстраційний номер 0121U109089 від 01.03.2021р.; та Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут» договір №1 від 13.10.20221р.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» і навчальними закладами країн-партнерів: Університет Тренто (Італія) Програма мобільності. Erasmus + ; Харбінський Політехнічний Університет Міжнародна літня школа «ChinaDiscoveryProgram»; Міжнародна літня школа у Пекінському університеті авіації та аеронавтики (BUAA), Пекін, КНР; Міжнародна літня школа для викладачів у Нанкінському університеті астронавтики та аеронавтики (NUAA), Нанкін, КНР; Шеньянський аерокосмічний університет, Шеньян, КНР; Короткострокові стажування для викладачів; Стипендіальні програми Німецької Служби Академічних обмінів DAAD; стажування на уковців та викладачів, обмін здобувачами, наукова співпраця; Стамбульський технічний університет, NanchangHangkongUniversity.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Мовою викладання є державна мова (Ukrainian). З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською (English) та/або іншими іноземними мовами.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «ФІЛОСОФІЯ» ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

Код КОНП	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, проекти/роботи, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК1	Обробка та аналіз результатів наукових досліджень з використанням ІТ	5	іспит
ОК2	Управління науковими проектами	5	іспит
ОК3	Педагогічне стажування	4	залік
ОК4	Філософія	5	іспит
ОК5	Дидактика вищої школи	5	іспит
ОК6	Наукові іншомовні комунікації	6	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		30	
Вибіркові компоненти ОНП*			
ВК1	Вибіркова компонента з переліку 1	7	іспит
ВК2	Вибіркова компонента з переліку 1	7	іспит
ВК3	Вибіркова компонента з переліку 2	5	іспит
ВК4	Вибіркова компонента з переліку 3	5,5	іспит
ВК5	Вибіркова компонента з переліку 3	5,5	іспит
Загальний обсяг вибірових компонент:		30	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		60	

Перелік 1. Вибіркові компоненти з глибинних знань зі спеціальності.

Перелік 2. Вибіркові компоненти за темою дисертаційної роботи.

Перелік 3. Вибіркові компоненти вільного вибору.

* аспірант обирає по одній компоненті з наведених переліків:

I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр
ВК1 (7 кредитів)	ВК2 (7 кредитів)	ВК3 (5 кредитів)	ВК4 (5,5 кредитів)
			ВК5 (5,5 кредитів)

А також має право на академічну мобільність на вибір дисципліни за іншими рівнями освіти. Вибіркові компоненти та їх зміст представлено на сайті <https://khai.edu.ua/nauka/aspirantura-ta-doktorantura/> в розділі «Вибіркові компоненти освітньо-наукових програм».

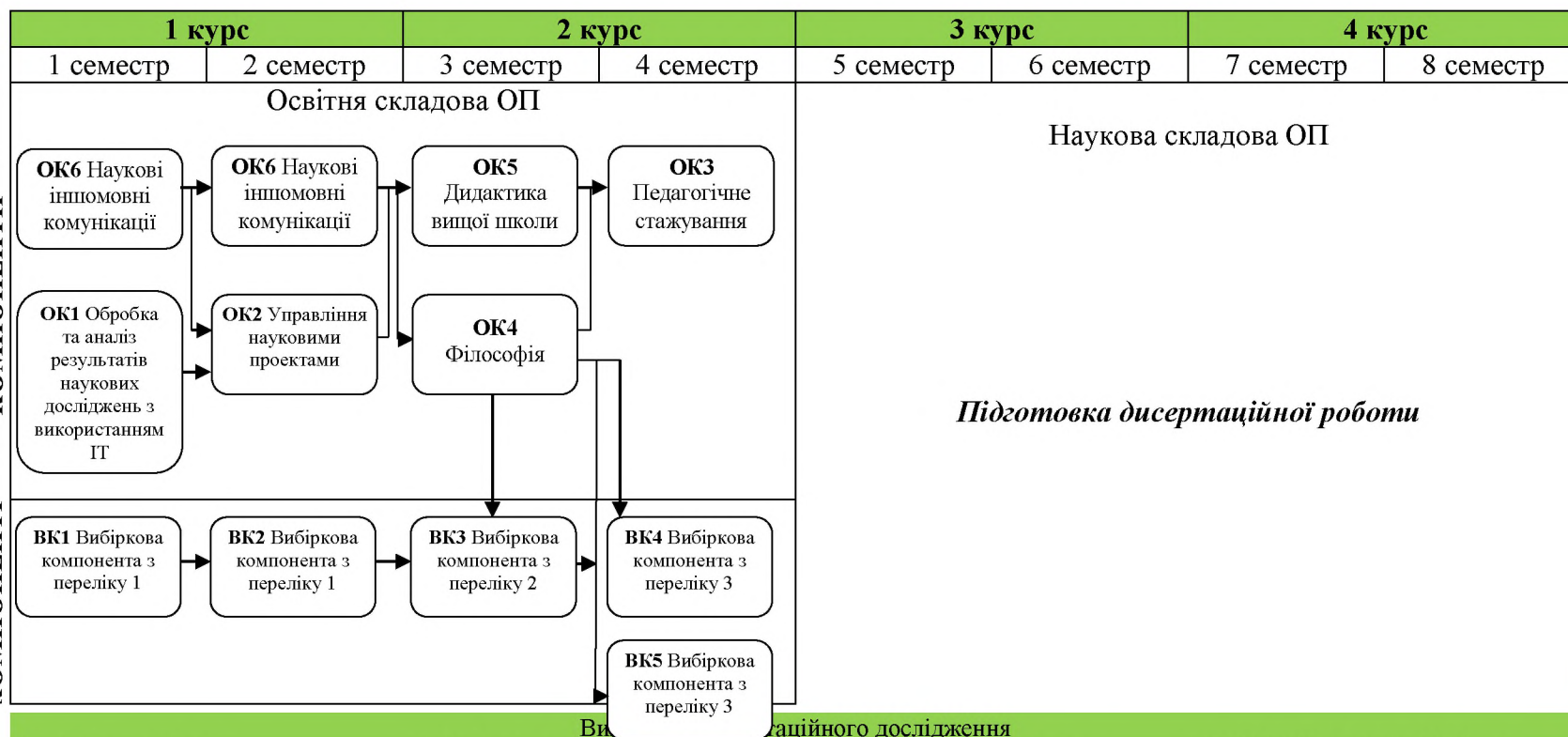
2.2 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми (Додаток А) відображає послідовність вивчення її компонент, та відображає дві складові – освітню та наукову. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Освітня і наукова складові освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану освітньо-наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури. Також, невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, семінарах тощо.

Додаток А
СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ

- 1 Огляд стану проблеми.
- 2 Підготовка і опублікування оглядової статті.
- 3 Постановка завдань дослідження, вибір методу його розв'язання.
- 4 Підготовка і опублікування статті за результатами виконання п.3.
- 5 Виступ на конференції і публікація тез доповіді за результатами виконання п.3.

- 6 Розробка і описання теоретичної частини дослідження – моделей, класифікацій, методів розв'язання завдання.
- 7 Підготовка і опублікування статті за результатами виконання п.6.
- 8 Виступ на конференції і публікація тез доповіді за результатами виконання п.6.
- 9 Підготовка і проведення необхідних експериментальних досліджень.

- 10 Розробка і опис практичної частини дослідження – програм, алгоритмів, технологій, конструкцій і та ін.
- 11 Оприлюднення опису пакету прикладних програм або автоматизованої системи у фаховому виданні. Підготовка і опублікування статті за результатами п.10.
- 12 Виступ на конференції і публікація тез доповіді за результатами виконання п.10.
- 13 Підготовка і проведення необхідних експериментальних досліджень.

- 14 Підготовка і проведення необхідних експериментальних досліджень.
- 15 Підготовка і опублікування статті за результатами експериментальних досліджень.
- 16 Виступ на конференції і публікація тез доповіді за результатами експериментальних досліджень.
- 17 Впровадження результатів в дисертаційної роботи.
- 18 Підготовка і опублікування оглядової статті з усього циклу досліджень.
- 19 Виступ на конференції за результатами дисертаційної роботи.
- 20 Підготовка й оформлення рукопису дисертації.
- 21 Подача дисертаційної роботи для розгляду.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

2.3 Обов'язкові компоненти та їх зміст у структурі навчального плану ОНП за семестрами

№ за/п	Код КОП	Назва компонента ОНП	Мета та завдання компонента ОНП	Формування компетентностей	
				загальні	фахові
I семестр					
1	ОК1	Обробка та аналіз результатів наукових досліджень з використанням ІТ	Мета – засвоїти знання з обробки, аналізу, оцінювання та верифікації інформації, результатів дослідження експериментів в ході науково-дослідної діяльності, знати найбільш передові новітні математичні методи та інформаційні технології, уміти прогнозувати та приймати рішення у складних системах різної природи (інформаційних, економічних, фінансових, соціальних, політичних, технічних, організаційних, екологічних тощо) в умовах невизначеності на основі системної методології та на межі предметних галузей. Завдання – підготувати професіоналів, здатних розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання в області спеціальності для прогнозування поведінки, проектування управління складними системами, та для створення систем підтримки прийняття рішень на основі системної методології та на межі предметних галузей.	ЗК2 ЗК4	СК1 СК3 СК5
2	ОК6	Наукові іншомовні комунікації	Мета – опанування такого рівня знань, навичок, вмінь який забезпечуватиме необхідну для фахівців комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування в межах професійної діяльності Завдання – ефективно здійснювання актів усної і писемної комунікації під час професійного спілкування іноземною мовою та представленні наукових результатів: в діалогічному, монологічному та писемному мовленні (реферування, анотування, ділове листування, представлення дослідних проектів).	ЗК2 ЗК3	СК1 СК2
II семестр					
3	ОК2	Управління науковими проектами	Мета – надання здобувачам ступеню доктора філософії сучасних методів та технологій управління науковими проектами та програмами, оцінки їх результатів; надання комплексу знань щодо базових принципів, категорій, моделей та інструментів управління проектами; надання знань управління процесом залучення грошових коштів та інших ресурсів (людських, матеріальних, інформаційних тощо), які організація не може забезпечити	ЗК2 ЗК4	СК1 СК3 СК5

№ за/п	Код КОП	Назва компонента ОНП	Мета та завдання компонента ОНП	Формування компетентностей	
				загальні	фахові
			самостійно, та які є необхідними для реалізації певного проекту або своєї діяльності в цілому; надання знань управління інтелектуальною власністю для визначення домінуючого об'єкта в перспективному плануванні діяльності підприємства (організацій, установ). Завдання – підготовка науковців, які вміють ефективно розробляти, планувати, реалізовувати та завершати науково-технічні проекти та програми; підготовка фахівців в роботі у команді проекту, управління комунікаціями в проекті, управління кадрами проекту, управління фінансовими потоками в умовах мінливого зовнішнього середовища проекту.		
4	ОК6	Наукові іншомовні комунікації	Мета – опанування такого рівня знань, навичок, вмінь який забезпечуватиме необхідну для фахівців комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування в межах професійної діяльності Завдання – ефективне здійснювання актів усної і писемної комунікації під час професійного спілкування іноземною мовою та представленні наукових результатів: в діалогічному, монологічному та писемному мовленні (реферування, анотування, ділове листування, представлення дослідних проектів).	ЗК2 ЗК3	СК1 СК2
III семестр					
5	ОК4	Філософія	Мета - формування світогляду на основі системи теоретичних знань на світ в цілому, на відношення людини до цього світу в контексті онтологічних, гносеологічних та аксіологічних проблем, становлення критичного мислення і самостійного аналізу явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загально-філософські проблеми з конкретними питаннями теорії і практики. Завдання – освоєння загальних положень філософії як світоглядної науки; осягнення філософських знань в якості методологічної основи для природознавчих, технічних та гуманітарних наук; ознайомлення із внеском мислителів різних філософських шкіл та напрямків історичних епох та національних традицій зокрема української філософії; засвоєння шляхів пізнання світу, функціонування знання в сучасному інформативному суспільстві; особливостей взаємозв'язку науки і техніки з соціокультурними проблемами; формування високих норм і принципів професійної етики та моральних якостей і поваг до традицій	ЗК1 ЗК2 ЗК3 ЗК4 ЗК5	СК1 СК2 СК3 СК4 СК5 СК6

№ за/п	Код КОП	Назва компонента ОНП	Мета та завдання компонента ОНП	Формування компетентностей	
				загальні	фахові
			заснованих на загальнолюдських цінностях; розуміння відповідальності за виконання своїх громадських обов'язків по відношенню до майбутнього життя людини та суспільства.		
6	ОК5	Дидактика вищої школи	Мета – засвоєння закономірностей та принципів навчання методам і технологіям підготовки у вищій школі висококваліфікованих фахівців. Завдання – вивчення основ дидактики, рухомих сил при навчанні психології та педагогіки вищої школи; спроможність аналізувати, оцінювати особливості основних тенденцій розвитку педагогічних теорій вищої школи; здатність до розуміння сутності та використання педагогічних технологій в закладах вищої освіти; здатність формулювати думку логічно, дискутувати, враховуючи свої власні та співрозмовника індивідуально-психологічні особливості; здатність генерувати нові ідеї навчального процесу	ЗК1 ЗК2 ЗК5	СК1 СК4 СК5
IV семестр					
7	ОК3	Педагогічне стажування	Мета – засвоєння та закріплення на практиці закономірностей та принципів навчання методам і технологіям підготовки у вищій школі висококваліфікованих фахівців. Завдання – досягнення і закріплення фахових умінь і навичок використання педагогічних технологій в закладах вищої освіти; уміти оформлювати обов'язкову документацію (індивідуальний план роботи викладача, навчальний план, робочу програму, журнали, звіти тощо); закріплення на практиці закономірностей та принципів навчання методам і технологіям підготовки у вищій школі висококваліфікованих фахівців.	ЗК1 ЗК2 ЗК5	СК2 СК4 СК5

3 ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи). Науково-дослідна робота аспіранта, яка виконується в рамках теми дисертаційної роботи, є головним елементом наукової складової у підготовці за освітньо-науковою програмою. Освітньо-наукова програми передбачає, що здобувач повинен підготувати дисертацію, опублікувати основні наукові результати у наукових публікаціях, набути теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності. Дисертація подається у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконується здобувачем особисто, повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання теоретичних та/або практичних актуальних проблем в сфері філософії або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, характеризується науковою новизною, теоретичним та практичним значенням. Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Науково-дослідна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який несе відповідальність за підготовку аспіранта та своєчасне виконання та подачу дисертаційної роботи. Дисертаційна робота та автореферат мають бути розміщені на сайті Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ». Дисертаційна робота та автореферат мають відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством.

4 ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ХАІ, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів, за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів.

Усі ці пункти регламентуються:

– Статутом університету, розділ IX (погоджено конференцією трудового колективу, протокол № 2 від 23.11.2016, 02066769);

– Положенням «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»» СУЯ ХАІ-НМВ-П/011:2017 введеного в дію 20 квітня 2017 року;

– Положенням «Про розроблення та модернізацію освітніх програм», затверджено Вченою радою, протокол № 3 від 16.10.2019, наказ 439а (із змінами від 27.05.2020 р.);

– Положенням «Про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників і фахівців промисловості в університеті», дата введення 01 грудня 2016 р.;

– Положенням «Про організацію освітнього процесу в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»», введено у дію: наказ № 254 від 28 травня 2020 р;

– Положенням «Про дистанційну форму здобуття освіти в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»», протокол № 2 Вченої ради університету від 23 вересня 2020 року;

– Положенням «Про академічну доброчесність в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»», протокол № 13 від 20 червня 2019 року;

– «Антикорупційною програмою в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»» затверджена Вченою радою 18 вересня 2015 року.

5 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОБОВ'ЯЗКОВИМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Програмні компетентності	Компоненти ОНП					
	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6
ЗК1			+	+	+	+
ЗК2	+		+	+	+	+
ЗК3		+		+		+
ЗК4	+			+		
ЗК5			+	+	+	
СК1	+	+		+	+	+
СК2		+	+	+		+
СК3	+			+		
СК4			+	+	+	
СК5	+		+	+	+	
СК6				+		

6 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОБОВ'ЯЗКОВИМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Програмні компетентності	Компоненти ОНП					
	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6
РН1		+		+	+	
РН2	+	+		+		+
РН3			+	+	+	+
РН4	+	+		+		
РН5	+	+		+		
РН6			+	+	+	
РН7	+	+		+		+
РН8		+		+		
РН9			+	+	+	

7 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ВИЗНАЧЕНИХ СТАНДАРТОМ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Результати навчання	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6
РН1		+		+	+	+		+	+		
РН2		+	+			+	+		+		
РН3	+					+		+			
РН4	+	+	+	+	+		+	+			+
РН5		+		+		+		+	+		+
РН6	+							+			+
РН7						+				+	
РН8		+		+	+	+		+			+
РН9					+				+		

8 Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей/результатів навчання дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння/навички Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність та автономія AB1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності AB2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
ЗК1	Зн1	Ум1	К1	AB1, AB2
ЗК2	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3		
ЗК3			К1, К2	
ЗК4		Ум2		AB1
ЗК5	Зн1	Ум2		AB1
СК1	Зн1	Ум1		
СК2			К2	
СК3	Зн1	Ум1		
СК4			К1	
СК5		Ум2		AB1
СК6		Ум1		AB1

9 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Освітньо-наукова програма «Філософія» розроблена на основі таких нормативних документів і рекомендацій:

- Закон України про внесення змін щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти №392-IX від 18.12.2019 р.;
- ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf;
- EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) – <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cee4970-518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-en>;
<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>;
- QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) – http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixII_I_952778.pdf;
- ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011 – http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en_0.pdf;
- ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013 – <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/internationalstandardclassification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailedfielddescriptions-2015-en.pdf>
- Закон «Про вищу освіту» – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;
- Закон «Про освіту» – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
- Стандарт вищої освіти зі спеціальності 033 Філософія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (Наказ № 287 від 01.04.2022 р.);
- Постанову КМУ «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» із змінами – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>;
- Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>;
- Національна рамка кваліфікацій – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>;
- Перелік галузей знань і спеціальностей, 2015 – <https://www.kmu.gov.ua/npas/248149695>;
- Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20 квітня 2019 р. № 155/2019 – <https://www.president.gov.ua/documents/1552019-26586>;
- Проект ЄС TUNING (прикладні результати навчання, компетентностей) <http://www.unideusto.org/tuningeu>;
- Національний глосарій: вища освіта, 2014 – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>;
- Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?start=80>;
- Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. – <http://erasmusplus.org.ua/korysnainformatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertivshchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?download=84.rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychnirekomendatsii&start=80>
- Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, зі змінами.
- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 7 від 06 лютого 2020 р.).